

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a lap tulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Vasut és hajózás.

A magyar forgalmi ügyről az ország közvéleményében bizonyos lapidáris jelszavak vannak forgalomban, melyek bár nem képeznek rendszeres egészet, mindamellett meglehetősen közel járnak az exakt igazsághoz. A Máv.-ra vonatkozólag mindenki tudja, hogy a kontinens legnagyobb és legkitünőbb adminisztrált vasutjaihoz tartozik, melynek tarifapolitikája kizárólag a magyar közgazdaság érdekeit szolgálja; hogy a Máv. hivatalnokai testülete kötelességtudó, képzett személyzet, nagy overworking-gal, emellett a legminimálisabb baleseti statisztikával és — sajnos — szolgálati pragmatika nélkül. Helyi- és közlekedési hallatszának forró óhajások a fizetési szabályok kedvező reformja után, másfelől panaszok a vakmerő „mal-kontensek” megrendszabályozásáról, a kik szak- és létkérdéseket merészkedtek szellőztetni a nap-sajtóban. Az a körülmény, hogy az államvasutak nagy bevételi feleslegei dacára a vasuti állam-kölesönök esedékes kamatait egyéb alapokból kell pótolni, szintén nem találkozik általános megértéssel. A kassa-oderbergi vasut törekvései a felső-magyarországi ipar emelése körül, a Bécsből igazgatott, dividendaköros déli vasut egyoldalú vezetése, az arad-esanádi vasut magas prosperálása épp oly ismert tények, mint a tulságosan önző helyi- és közlekedési vasutak mizériái, melyeknek karakterét a politikai etikában a „vicinálizmus” szóval jelölik meg. A Duna-gőzhajózási társaság egyoldalú osztrák politikát követ, nyugdíj- és szolgálati szabályzata sok tekintetben kihívja a kritikát, személy- és áruforgalmának eredményei a tetemes díjmérséklések dacára folyton csökkennek, mint a versenyvállalatnál, a fiatal magyar folyam- és tengerhajózási vállalatnál nemkülönb.

Ezeket az állapotokat találta az új irány és most ime az öröm általános érzelmével látjuk, hogy a forgalmi ügy terén duzzadó életerő, szabad mozgás, bátor szellem nyilatkozik meg, hogy

a vezető férfiak, kik a vasuti és hajózási ügy élén állnak, vállvetve, egyesült erővel és kölcsönös támogatással működnek közre a közös munka, a nagy feladatok megoldásán. Fényes példát nyújt erre a múlt évben alapított és gyorsan vezető fontosságra emelkedett magyar vasuti és hajózási klub, hol a szakminiszter a reszort oszlopos embereivel találkozik s nemcsak a magyar forgalmi ügy fejlesztéséről s ezzel a magyar közgazdaság emeléséről tanácskozhatnak, hanem a forgalmi alkalmazottak sorsát javítani, azok jelenét és jövőjét biztosítani is törekcszenek. Mély államférfiúi belátás az, hogy a szakminiszter kormányzatának nagy vezérkarával nemcsak komoly, kemény munkát végez az országos érdekek szolgálatában, hanem az alkalmazottakról is gondoskodni akar, kik a gyötrő életgondok májémesztő keselyűjétől megszabadulva, immár nyugodtan hajthatják fejüket a szabályozott napi munkaidő után nyugalomra.

A nagy forgalmi program a legközelebbi jövőre a következő feladatok megoldását öleli fel:

A nyugati pályaudvar áthelyezése a megvalósulás küszöbén áll; ezáltal egy óriási terület szabadul fel a Terézváros kiterjeszthetőségének javára s egyúttal hathatósan hozzájárul ez az intézkedés a pangó építő-ipar emeléséhez.

A Duna-Tisza-csatorna kiépítése elhatározott tény, valamint a déli vasut magyar vonalainak átépítése már el van rendelve. A budapesti kereskedelmi kikötő létesítését illetőleg most folynak bizonyos tárgyalások, a tervek egy kitünő szaktervezetése alatt gyorsan haladnak befejezésük felé, ha ugyan már el nem készültek. Az idegen forgalom emelése végett kiváló vasuti csatlakozások létesülnek. Az államvasuti alkalmazottak községi adójának tengeri kigyója rendezés végett már a törvényhozás asztalán fekszik és a székesfőváros szükkeblésége dacára kedvező elintézkedést fog nyerni. A kereskedelemügyi minisztériumban és az állam-

vasutak központi hivatalaiban a vasárnapi és ünnepi munkaszünetet már behozták; a szolgálati pragmatika megalkotása, az illetmény-szabályzat és a címzések célszerű megváltoztatása, a szolgálati idő szabályozása, melyben a külső szolgálat vasárnapi munkaszünetét is rendezni fogják, komoly megfontolás és kidolgozás stádiumában vannak. Az államvasutak adminisztrációja nemcsak megőrzi az eddigi szellemet, mely jónak és hasznosnak bizonyult, hanem az életreklítés üde lehellete is bevonult abba.

A miniszter ismeretes nézetei a protekcióról biztosítják az érdemnek és tehetségnek az őket megillető helyet.

Tervezik az államvasuti tisztviselők új, kötelező egyenruháját is, mely fölöslegessé teszi a drága polgári ruhát, valamint reformálni fogják a vasuti hitelszövetkezetet — a pumpiát — is.

A vasuti és hajózási klub hivatalos lapjában a legliberálisabb módon tárgyalják az összes szakkérdéseket; az irodákban állomásokon, hajókon élénk szellem uralkodik, a nagyok és kicsinyek közeledése rohamos léptekkel balad s a forgalmi ügy minden terén, a közlekedés szolgálatában állók életében új korszak kezdődik.

Ez az üde szellem, a munkakedv, a bizalommal teljes remény, mind-mind Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter érdeme, a ki előkelő kvalitásait az új irány szolgálatába állította és tapasztalataival kijelöli az új korszak utait, munkáit és kötelességeit.

Történelmi társulatunk érdekében.

— Felhívás vármegyénk néptanítóihoz. —

A magyar társadalom, igaz sokat kíván a néptanítóktól, sőt mondhatni, hogy nincs oly társadalmi mozgalom, mely megindításakor a néptanítókhöz ne appellálna s nálunk a tanító méltán

A „BÁCSKA” tárcája.

A pusztabíró lánya.

Sötét pusztán, vadviharos éjjel,
Repül a ló jó betyár legénynyel...

Repül a ló... csak biztatás hallszik:
„Vissza is kell jönni virradatig!”

*

Pusztabíró kökényszemű lánya
A galambját oly nehezen várja...

„Oh, Istenem! bárcsak ma ne jönne!...“
Zokog sirva s leperog a könnye.

... Várja, várja oly remegve, félve
— Nincsen nyugta s kirohan az éjbe...

*

Pusztabíró lest vet a betyár:
„Nyakad töröm végre, valahára!”

... Vár a bíró, vigyáz a sok hajdú,
Fenn az éjben károg egy-egy varjú...

*

Sötét pusztán, vadviharos éjjel,
Repül a ló jó betyár legénynyel...

Repül a ló... meghorkan egyszerre,
Meghorkan és — nem mozdul semerre.

Nem megy, mert a pusztabíró lánya,
A legénynek s lónak útját állja...

„Megállj szentem!... sikolt fel az ajka
S könnytől ázik a betyárnak arca.

Mert hát ő volt kit oly félve várt a
Pusztabíró kökényszemű lánya...

*

Vár a bíró s elúnja a dolgot...
„Az a fickó már kerekét oldott!...”

No ha nem jössz, átkozott betyárja,
Mi megyünk ki érted a pusztára!”

Szól s megindul valamennyi lombán,
Vihar nyargal kűn a sötét pusztán...

*

„Bíró uram! — mond a hajdú — nézze...“
S rámutat egy menekő legényre...

Fut a betyár, ölében a lánya,
Pusztabíró kökényszemű lánya.

„Hab!... megugrik... átkozott betyárja,
Hamar... hamar... löjjetek utána!”

„Tűzet!” — ordít örjöngő dűbebe
S egygyé folyik két szerető vére...

*

Sötét pusztán, vadviharos éjjel,
Repül egy ló lobogó sörénynyel;

Sir egy bíró, zokog egypár hajdú,
Fenn az éjben károg egy-egy varjú...

Herold Gyula Béla.

CSAK HIDEGVÉR. — A MÁSVILÁGON.

— Szalay Frigyes vigjátékai. —

Nem az első eset s azt hiszem, hogy nem is az utolsó, hogy vidéki szerzők, kollégák darabjairól kritikát kell írnom. Öszinte leszek s bevallom, hogy e kritikáim megírása mindig sok gondot adott nekem. A szerző urak ugyanis rendszeresen pikoló és kaláber komponisták voltak, jó cimboráim, jó fiúk, a kikkel együtt, egy redakcióban pusztítottuk a tintát, papírost és az idegeinket. Hogy a kritikáim azután klikkizűek voltak, — valami ter-

mészetes. Utóvégre is a kenyeres pajtásainak csak nem mondhattam meg, hogy a szinművészen kívül igen sok szép, nemes és jövedelmező foglalkozás is van s hogy nem kell éppen minden halandónak halhatatlanná lenni.

A Szalay Frigyes darabjainak a premiérére, épp a fent kifejtett okokból, nem is szívesen mentem el. Meg voltam győződve arról, hogy a Szalay vigjátékai vagy teljesen elbuknak, vagy merő lokalpatriotizmusból fog nekik tapsolni a ház. Szíves örömmel konstátalom, hogy sem az egyik, sem a másik alternativa nem következett be, hanem a két kis vigjáték öszinte, meleg fogadtatásra talált, hogy Szalay fényes és teljes diadalt aratott s hogy vidéki szerző, vidéki szinpadon tisztességesebb, komolyabb dolgot újabban alig produkált. Mindkét vigjáték ötletes, fordultatos és tartalmas. Színezése gondos, alakjai közvetlenek, nyelvezete distingvált.

A Csak hidegvér egy felvonásból áll. Özv. Bálint Tamásnének (Székely Renée) két leánya van: Mariska (Murányi Juliska) és Klári (Dulich Mariska). Mariska dr. Czorda Ottónak (Palágyi) a felesége, Klári pedig dr. Bakos Endre (Gyárfás) menyasszonya. Mariska egy éjjel otthagya az urát, mivel a férj éjféli után jó haza s a Mariska szeszélyeskedéseit cinikus hidegvérrel igyekezik lokalizálni. Természetes ez éjfél kettős után dr. Czorda Ottó a Mariska szemében a század legkajánabb ördöge, ki zsarnok-igájába óhajja hajtani az ő aranyfürtös fejcsékéjét. Mariska a kedves mamához fut haza s a felebbvitelre való tekintet nélkül hozza meg a verdiktjét, hogy míg a kaján, cinikus, hülsen és csalfa férj térdénállva nem kér tőle bocsánatot, addig nem tér vissza hozzá. A Klári, az aranyos kis Klári minden tekintetben korrektnek minősíti az ő bájos nővére okoskodását s konstátálja, hogy dr. Czorda ur csak azért vakmerősködött ily botrányos szcenák provokálására, mivel a Mariska nem praeparálta kellőképp a házaseletre s nem uralkodott felette úgy, mint a hogy ő uralkodik a vőlegénye, Bakos jogtudor felett. Bakos, a praeparált jogtudor e pillanatban kopogtat az ajtón s Klárika, ki e percben gyűlölettel van eltelve a férfinem iránt — a praeparálás szerencsés folytathatása céljából — egyedül fogadja vőlegényét. Fájdalom azonban Bakost már elő-

elnevezhető a nemzet napszámosságának. De a magyar tanítószáz nem is zárkózik el semmiféle közreműködés elől — bárha, valljuk be, gyakran hátlanság a jutalma. Teszi pedig ezt rendíthetetlen hazaszeretettel és minden közjó iránti lelkesedségből.

Epen ez a körülmény az, a mi minket felbátorított, bizalommal fordulni megyénk t. tanító karához, kérvén, hogy társulatunk felvirágzásában segítségünkre jöjjenek. Nem anyagi hozzájárulást kívánunk, mert jól tudjuk, hogy hazánk néptanítóinak erre nem telik, de az ügy iránti lelkesítést, szellemi hozzájárulásukat; gyűjteményeink gyarapítását senki se segíthetné elő úgy, mint megyénk néptanítói. Folyton a nép közt élve, vele érintkezve, nem egy régiségre bukkanhat, melyet az enyészettől meg lehetne menteni és felvilágosítva a népet, az bizonyára szívesen át is engedni azt. S hogy olyanokkal tele van megyénk földje, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy már számtalan anyagot ástak ki és különösen tagosításoknál nemcsak régi pénzek, fegyverek, de egész sirtelepek kerültek már a felszínre és kerülnek most is felszínre.

Erre óhajtanók különösen felhívni a t. tanító urakat, hogy a népet figyelmeztessék, miszerint szántáskor a földből felszínre került vas-, réz-, agyagedényeket, darabokat ne hanyják el, hanem gyűjtsék össze és adják át a tanítónak. Sőt, missiót végez az a tanító, a ki már az iskolás gyermekeket, kik gyakran vezetik a lovakat szántáskor, arra tanítsák ki, hogy a kiszántott tárgyakat már ők gyűjtsék össze és hozzák el a tanítónak. Ezt úgy véljük, megtehetné minden tanító és meg vagyunk róla győződve, hogy megyénk igen t. tanítóikara jelen utasításainkat megfogják szívlelni és segítségünkre is lesznek gyűjteményeink szaporításában — hiszen ezáltal nemcsak kulturális, de hazafias érdeket támogatnak. Hasznos tesznek különösen megyénk történelmi kutatásának és ez nemcsak hazafias tett, de kötelesség is.

Nagyban hozzájárulhatnak az egyes községek történelmi fejlődésének kutatásához. Ugy hisszük, hogy a községek elöljárói szívesen engedik majd át a községek levéltárait (archivumait), mi mellett a szájhagyományokat is szorgosan jegyezzük fel, alkalomadtán. Hogy az illető iskola történetét minden tanító megírhatja, az kétséget nem szenved és hogy ezzel iskoláink monografiái mennyit nyernének, azt mondani sem kell.

Nem tagadhatjuk, hogy eddig is több tanítót sikerült ügyünknek megnyerni, kik már nagy szolgálattal is tettek társulatunknak és ez bátorított is felhívásunkat a nyilvánosságra hozni, mely eljutva a tanítókhöz, ügyünket felkarolják. Kérjük is, hogy a kezük ügyébe kerülő régiségeket ezen-

tul hozzánk juttatni szíveskedjenek (fegyvereket, pénzeket, érmekeket, nyomtatványokat, iratokat, nemesleveleket stb.) Egyben kérjük községeik történetét „Évkönyvünk” számára megírni, illetve az ezekre vonatkozó adatokat esetleg csak összegyűjteni és így beküldeni. A költő szavai tán sehol sem érvényesülnek jobban, mint itt, mondván:

Egy patak nem bírhat hajót,
Bírja száz, ha összefolyt;
Egy ember sem bírhat nagyot,
Bírja száz, ha egybeforrt.

Egy társulati tag.

A biztosítás államosítása.

— Id. gróf Zedvitz Kurt cikke. —

Miután a biztosítás államosítását a törvényhozó testületekben ismételt megpendítették, mindenestre jogosult annak nyilvános szótétele, aminek az a legjobb módja, ha a mi osztrák magyar viszonyainkat olyan más állambéliekkel hasonlítjuk össze, amely államokban az államosítás már régebben megtörtént.

Ilyen a tűzbiztosítás tekintetében Szászország. Ennek biztosítási rendszere a kölcsönösségen alapszik s ezért ott meghatározott (fix) díjak nincsenek. Egész sora van ott a kockázati osztályoknak, amelyek egyikébe vagy másikába való beosztás szerint, a biztosítandó tárgyakra építkezésükhöz és helyzetükhöz képest az érték után számított több vagy kevesebb biztosítási egységet kizárják, — úgy, hogy a rosszabb és veszedelmesebb helyzetű épület egyazon értékért több, a szilárdabb kevesebb veszedelemnek kitett épület pedig kevesebb egység terheli. Miután a biztosított a kárnak egy mérsékelt hányadát maga tartozik viselni, az igazgatás pedig lelkiismeretes takarékos és jó ellenőrzés alatt áll, azt hinnők, hogy a díjnak lényegesen alacsonyabbnak kell lenni, mint Ausztria-Magyarországban. És még sincs így — legalább a tisztességes, lelkiismeretes, becsületes biztosított felekre nézve nincs, mert az állam igenis osztályozhatja a tárgyakat de nem osztályozhatja azok birtokosait. Szolgáljon bizonyásául a következő összehasonlítás: Oschatz, egy Szászországban igen vagyonos vidéken fekvő földbirtok, melynek több tanyáján az épületek egyáltalán szilárd építkezések és cserépfedélűek s értékük 216,300 márkára, eléghető részeik értéke pedig 127,800 márkára van becsülve, 12,134 egységgel rovatván meg, az utóbbi években 242 és 364 márka közt fizetett évi díjat, átlagban pedig évi 303 márkát; tehát minden 1000 márka érték után 19 és 285 közt, átlagban pedig 2345 márkát. Egy teljesen hasonló földbirtok Magyarországon a Vág-völgyben 1000 forint érték után a cserépfedél és eléghető

részek birtosításáért 1 1/2, forint évi meghatározott (fix) díjat fizetett, egy másik pedig Csehország német vidékén, Karlsbadban 1 1/2, forintot, tehát kevesebbet, mint a szász birtok a legolcsóbb esztendőben Kiviláglik ebből, hogy a mi megbízható társaságaink üzletversenye elég nagy arra, hogy a díjat illendő mértékre nyomja le.

Ha e mellett meggondoljuk, hogy a károk becsülésénél a biztosító társaságok kiküldötte többnyire méltányosan jár el, mert a biztosítottat a jövőben is megkívánja társasága részére tartani, míg a kötelező állami biztosítónak kiküldöttét ez a tekintet nem köti; továbbá, hogy Szászországban a nagy, szilárdan épült s jó tűzoltói intézményekkel ellátott városok folyton panaszkodnak a nagyon magas díjak ellen, melyekkel dacára kedvező osztályozásuknak, megrovatnak s melyek nincsenek arányban a kártérítésekkel, melyeket kapnak; s ha még azt is meggondoljuk, hogy különösen az államosítás első éveiben a kis, rosszul épült helységek merőben aránytalanul nagy és sok tűzkárát a jobb biztosítottak költségére kellett megtéríteni: akkor a tűzbiztosítás államosításának haszna igen kétségessé válik. — Az egyetlen ami mellette szólna, az a körülmény lenne, hogy így majd a kis, gondatlan birtokosok is kötelesek lesznek biztosítani. — Amennyire azonban a viszonyokat én ismerem, ma már a kicsinyeskedők közt is csak vajmi kevés akad, aki házait ne biztosítaná — s nekem az nem tetszenék méltányosnak, hogy egy két hanyag, gondatlan birtokos miatt a tisztességes, jó biztosító felek nagy tömegét egy nekik hátrányos kényszerhelyzetbe szorítsák.

A történelmi társulat átalakítása.

Megyei történelmi társulatunk átszervezésének eszméje nem mai keletű. Többször el volt már mondva, hogy a társulat jelenlegi szervezete mellett csak szűk körben mozoghat s csak egy nagyon kicsiny körnek érdeklődésére és támogatására számíthat.

Oly egyesületté kell tehát a társulatot átszervezni, mely több pártolóra és több működő tagra tarthat igényt. Ilyen egyesület volna egy Bácskai muzeum- (és esetleg könyvtár-) egyesület. Ez a történelmen és régészeten kívül a szépirodalmat és a tudomány egyéb ágait is felölelné, tehát oly jelleggel bírna, mint pl. a szegedi Dugonics társaság.

A társulat átszervezése semmi nehézségbe nem ütközik s költségtöbbletet sem okoz egyelőre.

Közpanasz ez idő szerint, hogy társulatunknak nincsenek szakmunkásai. Évkönyvünk csak

zöleg Czorda praeparálta s Klárka majd elbűl meglepetésében, midőn cinikus pozolásait a pipogyanak bitt jogtudor eladdig szokatlan energiával fogadta. A praeparálásnak tehát — lútték. Bakos kerekedett felül s a szócata azzal ért véget, hogy Klárka — bár vérző szívvel, de még mindig kellő pózzal — kiadta Bakos urnak az utat. Es ez utolsó pöz lefegyverezte Bakost, ki sokkal inkább szerette Klárkát, semhogy egykönnyen le tudott volna róla mondani s a becsületsértő kifejezések egész garmadájjal ékesítette fel Czordát, ki neki Klárkával szemben a hideg, cinikus és férfiasan energikus fellépést javasolta. Dűbe éle tehát Czorda ellen fordul — ki e kritikus pillanatban érkezik meg — s ki csak egy végtelenül hosszú s mondhatjuk unalmas filozófiai és pszichológiai disszertáció után tudja meggyőzni a háborgó jogtudort, hogy Klárka cinizmusa: affektáció és pöz s hidegverrel, kitarással épp úgy le fogja fegyverezhetni Klárkát, mint a hogy ő lefegyverzi Mariskát. A Czorda ur teóriái fényesen bevalnak. Czorda ur a hidegverével pözöl s kijelenti a családi tanács előtt, hogy hajlandó Mariska óhaját teljesíteni s beleegyezik a válásba s Bakossal együtt külföldre utazik. Van erre riadalom. Mariska imádja a férjét s Klárka a völegényét s a férj és völegény elhatározását hihetetlenül energikusnak és módfelett kétségbejítőnek találják. S mivel azután Czorda és Bakos urak éppenséggel semmi hajlandóságot sem mutatnak ahhoz, hogy bűnbánóként önagságaiak lábai elé vessék magokat, elveik, filozófiai és harcrendjök szögére akasztása mellett, könnyes szemekkel bűnbánólag ők vetik magukat a Czorda és Bakos urak keblére, kik természetesen erre lefűjják a külföldre való utazás eszméjét.

Ez volna a „Csak hidegvér” rövid meséje. A mese nem új. Mintha már azoknak a vigjátéki fogásokkal, melyekkel Szalay Frigyes dolgozik, találkozunk volna; mégis érdeklődéssel fogadtuk az újdonságot és figyelemmel kísértük jeleneteit, mert a feldolgozása, a morálja, a logikája lekötötte figyelmünket és felszította kíváncsiságunkat. A kezdő színműrő naiv tapogatozása hiányzik Szalay darabjából. Higadtan, helyesen, szinte rutin-jelleggel; alakjai emberek, kik frázisokat csak bébehóba gyártanak s kikben van tartalom, van mélység és következetesség. Egyszerű, kedves témát dolgoz fel, sok

kedélylyel és mulattató ötletességgel. Nem a monologjaiban vagy dialógiáiban, de szituációiban van a humor. Nem frappans, de kedélyes ez a humor, nem rafinált, nem hatást hajhászó, de természetes és közvetlen. — Hogy a hiányaira is átterjek, egy kissé lompos a Szalay első vigjátéka. Monológiai, dialógiai fázisok, néha banálisak. Midőn Czorda-Palági kifejtette Bakos-Gyárfás előtt a nőkké való érintkezésre vonatkozó nézetét, nemcsak Palági homlokán gyöngyözött a verejték, de voltak, a kik a páholyban is komolyan kétségbeestek. Szakavatott, ügyes rendező a darab színesítése érdekében sokat tehetett volna, egyes monológok kihagyásával, dialógok megrövidítésével. Például a darab utolsó jelenetében teljesen felesleges a végső magyarázat a hidegvérről. A publikum igen helyes érzékkel már akkor tapolt, mikor Mariska és Klárka bűnbánó zokogással a Czorda és Bakos keblére borultak. Ekkor már mi sem hiányzott a darab teljességéből. Ezeketől az apróbb s inkább technikai fogyatékoktól eltekintve a „Csak hidegvér”-rel Szalay becsületes munkát végzett s igazán kiérdemelte a ház titútetően lelkes, viharos tapsait.

A publikum lelkes hangulata közepett gördült fel a „Más világon” című kétfelvonásos vigjáték előtt a függöny. Hogy Szalaynak nyert ügye van, azt már tudtuk s nyert ügye lett volna akkor is, ha a második darabja gyengébb lett volna, mint az első. Ez a kétfelvonásos kis vigjáték azonban igazán kedves alkotás. Milője, kidolgozása, felfogása új, mondhatnók teljesen eredeti. Fabry Dénes (Vadász) nyug. ezredesnek leánykája, Jolánka (Dulich), ki naiv szívvel a bolondulásig megszereti az ábrándos kadétot, Bükkfalvi Lászlót (Palági). A kadét imádja Jolánkát s megkéri az ezredestől a kezét. Az ezredes haragra jobban s feleletlenül kímásiroztatja a kadétot az ajtón s elhatározza, hogy a leányát férjhez adja a buta, de becsületes dr. Ferenczyhez. Jolánka szíve majd meghasad a kadét után s a kadét párbajra akarja hívni a személyén és tisztí bojtján a kímásiroztatás által elkövetett inzultusért az ezredest. Erről a megmáltatatlannal elhatározásról azonban lebeszéli Jolánka a kadétját s a kadét, arra tekintettel, hogy Fabry Dénes utóvégre is édes atya annak, kit ő a világon mindenekfelett imad, — lemond a párbajról és megkegyelmez a nyug. ezredes életének. De a lemondás

e magasztos pillanatában démoni gondolat szállja meg a két ifju szerelmes szívét. Felfedezik, hogy fájdalmukra nincs más ir, mint a sir, a halál. Haljunk meg tehát együtt! — kiáltanak fel — s egyesüljenek lelkeink a — más világon. A második felvonásban végre is hajtják rettenetes elhatározásukat. A kadét mérget kerit s minekutána elbucsznak a világtól s a kadét áldást kér arra a zászlorra, melyre felekküdtött s arra a hadseregire, a melyben egész a tisztbelyetteségig felvitte, — felhajtják a méregpoharat s egymás karjaiba omlanak. Szerencsére azonban semmi komolyabb bajuk sem történik, mert a nyug. ezredes, ki történetesen tanuja a mérgezési szócénának, kicseréli limonádéval a mérget s a halálraszánt szerelmeseik méreg helyett a limonádét kavézzá fel. Csend van a színen, mintha valóban a halál titotte volna fel ott a tanyáját, midőn egyszerre csak megszólal a kadét: Meghalt Jolánka? — Igen! — rebegi a leány. — És maga is meghalt Laci? — Igen — sugja a kadét és erre felnyitja szemait s konstatálja, hogy most mindketten a más világon vannak. Nem sokáig őrülhetnek azonban a boldog felfedezésnek, mert a függönyök között megpillantják a kacagó nyug. ezredest, a könyörtelen papát. Egy ideig azt hiszik, hogy a papát, az ő haláluk feletti bánat ölte meg s most a más világon találkoztak újból. Elvégre is azonban ki kellett illuziójukból ábrándulniok, mert a papa előcaltá a kulisszák mögött a vigjáték összes szereplőit és kiméletlenül leleplezte a megmérgezett szerelmeseiket, azon, különben már a vigjátékok birodalmában többé nem szokatlan energikus kijelentéssel zárva szavait, hogy mivel a kadét kompromittálta a kisasszonyt, hadnagy korában köteles lesz elvenni. Mely legkegyelmesebb határozatot úgy a tisztelt érdekeltek, mint a n. é. közönség örvendetes tudomásul vétén, az előadás véget is ért.

Ez a meséje a Szalay második kis vigjátékának. Tagadhatatlanul naiv ez a történet, de végtelenül bájos és megkapó. Csupa szín, csupa derű és csupa poézis. Ötlete eredeti, pontje tetszetős, kidolgozása vonzó. Gyorsabban, élénkebben perdül a cselekménye, mint a Csak hidegvér-nek, eltekintve attól, hogy a meséje is sokkal kedvesebb, a kidolgozása is jóval distingváltabb. Egészben véve is eredeti és értékes alkotás s idővel, ha majd

ugy bir megjelenni, ha a szerkesztő vagy feldolgozatlan, tehát nyers irodalmi anyagot közöl latin szövegben, tehát a közönségre nézve érthetetlen és élvezhetetlen módon; vagy már rég ismert, tehát semmi értékkel nem bíró cikkeket használ fel.

Megyénknek nagyon sok jeles írója van, a kik azonban sem történelemmel, sem régészettel nem foglalkoznak. Ezeket mind meg kell nyerni és be kell vonni a társulatba. Képezzék ezek az egyesület szépirodalmi szakosztályát. Általuk a társulat valóban népszerűvé fog válni, mert a nagy közönség a szépirodalom és költészet iránt mindenkor és mindenütt legjobban érdeklődik.

Társulati üléseink látogatottak, folyóiratunk fizetési érdekesek és változatos tartalmuak lesznek.

Az átszervezés módosításairól s az új egyesület alapszabályainak tervezetéről legközelebb szólnunk.

Muhoray.

Farsang.

Főgimnáziumi hangverseny. Lapunk egyik legutóbbi számban már közöltük, hogy a zombori m. kir. állami főgimnázium tanári testülete folyó évi február hó 24-én, szombaton a városi színházban hangversenyt rendez. A kibocsátott műsor egyes pontjai fényesen tanúsítják, hogy városunknak e kiváló kulturális intézetében a vezető tanári kar igaz lelkesedéssel ápolja és gondozza az ifjúságnak a szép és nemes iránti érzékét. A színházban már napok óta serényen folynak a próbak és akiknek alkalmuk volt végighallgatni, egész elragadtatással beszélnek az ifjak szép produkcióiról és azon sem időt, sem fáradságot nem kímélő buzgalomról, amelyet tanáraik a hangverseny sikere érdekében kifejtettek. A hangverseny jövedelme egy intézeti zászló beszerzésére van szánva. Közönségünk minden körében nagy az érdeklődés a hangverseny iránt és meg vagyunk győződve, hogy zsufolt ház fogja szombaton este végig hallgatni.

Farsangi dal- és táncestély. A kaszinó-egyleti dalárda hushagyó keddi hangversenye és táncestélye iránt általános nagy az érdeklődés. A dalárdisták mindent elkövetnek az estély fényes sikere érdekében. Ritkán kínálkozik ilyen élvezetes estély, amilyen a dalárda mulatsága is lesz. A hangverseny, de maga a bál is a legelőkelőbb színvonalon fog állani. A nagy érdeklődés után itelve, a dalárdisták farsangi estélye egyike lesz a farsang legsikerültebb és előkelő mulatságának.

Jelmezestély az iparoskörben. A zombori iparoskör f. évi február hó 25-én, farsang vasárnapján tartja harmadik házmulatságát, alarc nélküli jelmezestélyt, amely az előkészületekből itelve méltó lesz a kör két első, valóban minden ízében sikerült estélyéhez. A jelmezben való megjelenés nem kötelező. Családjegy ára 2 korona, személyjegy 1 korona. Az estély 8 órakor kezdődik. Az iparoskör nem tagokat is szívesen lát. Az iparoskör mulatságát melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

Bunyevác préló. Basits Iván vendéglős a sztapari-uton lévő, az „Arany bárány“-hoz címzett vendéglőjében folyó hó 25-én, azaz farsang vasárnapján vacsorával és táncal egybekötött nagy bunyevác prélót rendez. Belépődíj személyenként 1 korona 20 fillér. Vacsorára: paprikás, kettéle sült és fánk lesz. Kezdeté esti 7 órakor.

Iparos bál Pácséron. Táncmulatságot rendezett tombolával egybekötve a pacséri iparosok és kereskedők társasköre február hó 17-én saját könyvtára javára, amely fényesen sikerültnek mondható. Ez alkalommal felülfizettek: Aradszki Jakab 2 kor., Gönczi Ferenc 1 kor., Fűredi Lajos (O. Morovica) 1 kor., Pásztor Károly 60 fill., Simon János 40 fill., Borsos Eszter 20 fill., kiknek ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

Dalrestély Uj-Szivacon. E hó 17-én tartott ó-uj-szivaci dalárda hangversenye egyike a legjobban sikerültnek közé sorolható. Fradl József, a dalárda karmestere ismét újabb bizonyosságát adta a dalárda létjogosultságának, mert egy rövidke idő alatt olyan énekeket mutatott be sikeresen, melyek minden várakozást felülmutattak. A műsor többi része is jó volt. Nickls Ilona k. a. szavalata megérdemelte a zajos jelszókat, melyben őt a közönség részesítette. Pavlovits Sebő éneke is tetszett a közönségnek, élénken kifejezte azt a sok „hogy volt“ s „ujra“ és a stírú tapsvihar. Az előképek pedig a legjobban sikerültek. Remek volt az elhelyezkedés az első képnél, hol a költő álmodik s álmában szive, lelke titkos vágyai megjelennek. Ott van a szerelem, örökké mosolygó gömbölyű orcájával, bogárfeketeségű szemével, melyekben ott ragyog az údv s a kárhozat. Ott van az eszme, a győzelem, dicsőség, az ihlet, álm, ábránd, a gyönyör, a hatalom, a báj s a való, mind-mind titkos vágya a költőnek, a mikről ő neki csak álmolni szabad, mert ébredésekor ott van a kéréshetetlen való. Igen a való ez valami iszonyú ellensége a költő ábrándvilágának. E képből szerettem volna költő lenni, hogy nekem jelentek volna meg a bájos álomképek. A második kép volt a tavasz virágai. Mily szépek voltak a virágok! Voltak köztük eszerep, úvegházból való virágok is. Voltak köztük azonban vadvirágok is, a melyeket a természet nevel s a szabad napsugár ölel és csókol s mégis oly szépek, mint azok az úvegházi virágok. Itt pillangó szerettem volna lenni, hogy egyik virágkeletről a másikra repteltem volna s részgéltem szivhatham volna a szirmok édes, bódító nektárját forró szívembe. A harmadik kép volt a koronája az előképeknek. A fonó. Egy pillanatnyi kép, illetve jelenet a fonóból, hova leányok s legények járnak, hol fonnak és szőnek s hozzá mesélnek az örökké mosolygó szerelemről. Be szép volt e kép. Oly festőiek voltak a lányok és legények kosztimjei. Jó lett volna őket úgy páronként lefénykepeztetni. Mint irigyletem én azokat a legényeket! Mily isteni lehetett ott állani a mellett a leány mellett, a ki abból a tarka korsóból azt a gyönyörű valóságos bort töltötte. No de mindegy, már ennek is vége. Nagyon kedélyes volt a tánc is. Volt elég táncos is. Az erkölcsi siker mellett ott volt az anyagi siker is.

Ujdonságok.

Ujjonozás. A vármegyei alispán kiadta az 1900. évi ujjonozási és utazási tervezetét. Ebből közöljük a következő adatokat. Sorozás lesz:

Az apatinói sorozójárásban: Apatinban 1900. évi március hó 7., 8., 9., 10., 12. és 13-án. Polgári elnök: Karácson Gyula alispán.

A zombori sorozójárásban: Zomborban (a „Pokol“ koremsában) 1900. évi március hó 15., 16., 17., 19., 20. és 21-én. Polgári elnök: Karácson Gyula alispán.

A bács-almási sorozójárásban: Bács-Almásban 1900. évi március hó 23., 24., 26., 27., 28., 29. és 31-én. Polgári elnök: Latinovits Géza megyei bizottsági tag.

A bajai sorozójárásban: Baján 1900. évi április hó 2., 3., 4., 5. és 6-án. Polgári elnök: Pribil Ernő vármegyei főjegyző.

Az újvidéki sorozójárásban: Újvidéken 1900. évi március hó 12., 13., 14., 15., 16. és 17-én. Polgári elnök: Latinovits Pál megyei bizottsági tag.

A palánkai sorozójárásban: Palánkán 1900. évi március hó 20., 21., 22., 23. és 24-én. Polgári elnök: ifj. Vojnits István megyei főjegyző.

A hódásghai sorozójárásban: Hódásghon 1900. évi március hó 27., 28., 29., 30. és 31-én. Polgári elnök: Molnár Károly dr. megyei bizottsági tag.

A bács-kulai sorozójárásban: Bács-Kulán 1900. évi április hó 3., 4., 5., 6., 7. és 9-én. Polgári elnök: Molnár Károly dr. megyei bizottsági tag.

A zsablyai sorozójárásban: Zsablyán 1900. évi április hó 18., 19. és 24-én. Polgári elnök: Bertolinó Sándor th. főjegyző.

A titeli sorozójárásban: Titelen 1900. évi április hó 27., 28. és 30-án. Polgári elnök: Latinovits Pál megyei bizottsági tag.

A bács-topolyai sorozójárásban: B. Topolyán 1900. évi március hó 6., 7., 8., 9. és 10-én. Polgári elnök: Bertolinó Sándor th. főjegyző.

Zenta városban: Zentán 1900. évi március hó 22., 23. és 24-én. Polgári elnök: Mihályi János nyug. árvaszéki elnök.

A zentai sorozójárásban: Zentán 1900. évi március hó 27., 28., 29. és 30-án. Polgári elnök: Schlagetter Gyula árvaszéki elnök.

Az ó-becsei sorozójárásban: Ó-Becsén 1900. évi április hó 3., 4., 5., 6. és 7-én. Polgári elnök: ifj. Vojnits István megyei főjegyző.

Fősorozás Zomborban. A sorozó-bizottság a Zombor városi sorozójárásban Zombor ujoncállítási székhelyen folyó évi március hó 1., 2. és 3-ik napján fog működni a városháza nagytermében. A sorozó-bizottság naponta reggeli 8 órakor kezd meg működését. A folyó 1900. évi ujoncállításra az 1879., 1878. és 1877. években született hadkötelesek vannak felhíva. A napirend a következő: 1900. évi március hó 1-ő napján az első korosztálybelieknek, vagyis az 1879. évi születésűeknek kell megjelenniük, a kik 1-től 200-ig terjedő sorsszámok alatt vannak fölveve. 1900. évi március hó 2-ik napján az első korosztálybeliek 201—263-ig és a második korosztálybeliek, vagyis az 1878. évben születtek. 1900. évi március hó 3-ik napján a harmadik korosztálybeliek, vagyis az 1877. évben születtek és valamennyi vidéki hadköteles.

A gazdasági egyesület népies előadásai. Többször említettük már, hogy a gazdasági egyesület a vármegye területén népies gazdasági előadásokat rendez. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Latinovits Pál egyetemi elnök közbejárására most utalványozta az egyesületnek e célra a 4000 korona segélyt. Az egyesület az előadásokat a következő községekben és a következő sorrendben folytatja: február hó 25-én Tataháza, március hó 5-én Bács Topolya, március hó 11-én Dautova, március hó 18-án Bátormonostor, március hó 25-én Szántova, április hó 1-én Baracska, április hó 8-án Kis-Hegyes, április hó 13-án O-Morovica, április hó 14-én Pácsér, április hó 22-én Bikity és végtül április hó 29-én Bács-Feketehegy.

Közyülés. Zombor szabad kir. város kegyuri bizottsága 1900. évi február hó 26-án délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A magyarországi kath. egyház önkormányzatát szervező gyűlésbe egy tagnak ajánlása iránti megkeresés. 2. A kalocsai egyházmegyei főbátóságnak leirata az iskolai alap pénzfőlöszlegének gyűmölcsöző elhelyezése iránt hozott határozat jóváhagyása tárgyában. 3. Tranger Rezső könyvkötő 5 korona 40 fillérről szóló elnökileg kiutalványozott számlája. 4. Időközben beérkező tárgyak.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Özv. Bittermann Andorné szül. Balogh Bella és leánya Ida mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett férje, illetve édes apja Bittermann Andor fővárosi nyomdász folyó hó 21-én, életének 42-ik évében, Budapestben jobblétre szenderült. A megboldogultat gyászolják testvérei: Bittermann Nándor, Bittermann József, Bittermann Sándor, Bittermann Károly és Bittermann László és számos rokonai. Béke hamvaira!

Eljegyzés. Weisz Jenő dr. szabadkai ügyvéd eljegyezte Halbrohr Bianka kisasszonyt Szabadkán.

a nagyobb gyakorlattal és több szinpadismerettel bíró szerző simit egy-két jelenetén, a vigjáték a legsikerültebb ger darabok egyike lesz.

Mint mar fentebb is konstataltam, a ház tüntető lelkesedéssel fogadta az ujdonságokat s a szerzőt minden felvonás után ötször-hatszor hivta a lámpák elé. Hogy a darab ily teljes és fényes sikert aratott, abban minden esetben nagy részük van a szereplőknek, kik igazán magukévá tették a szerző ügyét s annyi kedvvel, annyi ambícióval dolgoztak ki szerepeiket, a mennyi csak tőlük, erejüktől és tehetségüktől kitellett.

Első helyen kell hogy említsük Palágyi Lajost, ki különösen a naiv, szerelmes kadét interpretálásában ért el nem mindennapi sikert. Kivülte Dulich Mariska jeleskedett, ki mindkét vigjátékban elragadó temperamentummal és grációzitással játszott. Murányi Juliska a Mariska szerepében bájos jelenség volt s Székely Renée igazí önfeláldozással krealta a vigjátékok — ma máit. Dicséretére, ezennel koncedáljuk, hogy nem — mamának való.

Meg kell hogy jegyezzük, hogy a Csak hidegvérhez a zombori iparosok árucsarnoka ritka fénynyel és izléssel rendezte be a szinpadot.

Ej ha már ennyit megjegyeztem, legvégül még azt is ide szerkesztem, hogy a tulboldog szerző smokingban és fehér keztyű nélkül hajlongott a tüntető, tapsoló ház előtt, minden hagyomány és konvenció ellenére.

— Cherebez la frakk! — mondotta egy maliciózus habitue.

Gonda József.

FÉRJFOGÁS.

Amerikai életkép. Irta: Rédei Lajos.

Sokan azon téves hitben élnek, hogy Amerikában, hol annyi a gazdag ember, nincs érékházasság. Pedig van; több, mint nálunk. Mig itt a férfiak csak gazdag nőket szemelnek ki maguknak, addig ott a szép hölgyek gazdag férfiakra vadásznak. Egy ily férjvadászat leírása képezi tárgyát jelen elbeszélésnek.

Schmitt Jakson new-yorki gavallér nagybátyjától néhány milliót örökölt. Alig, hogy örökségét kézhez vette,

egyik barátja értesítette, hogy a nev-yorki női-kaszinó tagjai fogadást tettek, miszerint egy év leforgása alatt megházasítják és pedig a tartomány elnökének Emma nevű szép leányával. Schmitt Jakson megijedvén az ellene szőtt összeesküvéstől, lehető gyorsasággal Bolíviába költözött, ahol creol szépségek közt egész könnyelműséggel udvarolhatott a nélkül, hogy agglegényi állapot a legesekélyebb veszélynek ki lett volna téve: ott nem kérdék tőle, egyik-másik hölgy irányában viseltetik-e komoly szándékkal, avagy sem?

Egy napon, midőn már eltávozni készült az unalmas válni kezdő városból, egy éltesebb nő estélyére meghívót kapott, melyen jelezte volt, hogy az estélyen egy „nagyanya“ szeretné megismerni. Ez a megjegyzés felkeltte kíváncsiságát. Ugyan mit akarhat e nő tőlem? Tünődék magában.

Az estélyen a város legszebb hölgyei vettek részt. A creol szépségek külsője nem téveszté el hatását, de mivel velők szemben szellemes társalgásra épen nem számíthatott, szembeszökőleg unatkozni kezdett. Ezt látva a ház idős, de fi. yelmes asszonya, felkereste őt, hogy némileg szórakoztassa s egyuttal biztatta, hogy fél óra mulva hajóval megérkezik unokája Californiából, ki az első angol nevelőintézetben nyerte kiképeztetését s kinek oldala mellett nem fog unatkozni.

A házi asszony által jelzett félóra elteltével csakugyan megérkezett Californiából a hajó, mely a várva-várt unokát szerencsésen partra szállította.

Mi sem természetesebb, mint hogy a megérkezett új vendéget, első sorban is, a mi fiatal vendégünknek mutatta be a háziasszony.

Az unoka fiatal, szép, sudár növésű, creol arcú, tüzes szemű nő volt, akinek tekintetéből és leereszkedő mosolyából leolvasható volt e kifejezés: jöttem, láttam és győztem!

S e győzelemittas kifejezés fokozására szolgált a vonzereő fejlesztésének; nem volt benne semmi góg, avagy elbizakodottság; minden mozdulatában, minden szavában és eszelekedetében benne rejtett az öntudatosság, mely karöltve jár a lebilincselő kedvességgel és a bámulatot gerjesztő szellemességgel; egyzóval a női tökéletességnek volt megtestesítője.

Schmitt Jakson bele mélyedt a rég nélkülözött szelemes társalgásba s midőn az estélynek vége lett, azt vette észre, hogy valóságban szerelmes lett a háziasszony unokájába.

Bucszázakor a háziasszony azon reményének adott kifejezést, hogy Schmitt ur jövőben is szerencsésletni fogja látogatásával.

— Legnagyobb sajnálatomra kegyes meghívásának nem tehetek eleget, mondá Schmitt Jakson.

— Vajjon miért?

— Ne tartson udvariatiannak, de lelkem egész öszintéségével ki kell jelentenem, hogy habár kedves hajlékában rendkívül jól érzem magamat, szeretetreméltó unokája miatt kerülőm kell becses házá; mert agglegényi függetlenségemet veszélyeztetve látom.

— Talán csak nem akar egész életére nőten maradni?

— Koránt sem! De még 15 évig élvezni óhajtom szabadságomat és azokat az előnyöket, amiket vagyonom nyújt.

Ezen nyilatkozat után hősünk eltávozott és napokon át a legzajosabb, egyuttal a legkicsapongóbb mulatságokban vett részt. De mig a szesz italok okozta mámort néhány óra alatt kialudta, a szerelmi mámor teljes egészében megmaradt.

Nem volt képes e feltűnő jelenségű leányt feledni, ez okból elhatározta, hogy a városnak, ahol agglegényi függetlensége veszélyeztetve van, — hátat fordít.

Távozása előtt bucsu látogatást tett az özvegnél, kinek faggatására elmondá a szívében keletkezett legözvetlen érzelmeket, valamint kényszerű távozásának okait.

— Ily módon ön nem lesz képes feledni a leányt — szölt az özvegy.

Az több, mint valószínű — válaszolt az agglegény.

Mondja meg öszintén, akar ön gyorsan és alaposan kiábrándulni?

Oh, ha ez lehető volna!

Tegyenek önök közösen egy hosszabb utazást! Ez legalkalmasabb mód a gyors kiábrándulásra. Tekintsek meg együtt New-Yorkot, Philadelphiat és Washington! A leánynak, aki csak most hagyta el a zárdát, egyébként utaznia kell, alkalmasabb utitársra pedig nem is bizhatnám őt, mint kegyedre.

Vármegyénk tanügye. A vármegyei köz-igazgatási bizottságnak e hónap tartott ülésén terjesztette elő Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő jelentését vármegyénk tanügyi állapotáról. A jelentés szerint a vármegyében az állami iskolák száma öröndetesen szaporodik, mert a lefolyt évben létezett iskolák száma majdnem megkétszereződött. A gazdasági ismétlő iskolák szintén gyarapodnak és ma már 63 működik és még ugyanannyinak szervezése folyamatban van. A tankötelesek iskolázása a vármegyében általában kielégítő és még a puszta és szállási iskolák is be vannak népesítve. Több helyen a tankötelesek számának növekedése folytán egészen új iskolák fognak még ez évben léteztetni. A magyar nyelv tanítása az idegen ajku iskolákban szépen halad. A nagyérdékű jelentést a bizottság nagy tetszéssel fogadta és eljénzzel vette tudomásul.

Történelmi társulatunk választmányi ülése. Vármegyei történelmi társulatunk folyó hó 19-én Czifrusz Ferenc kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos elnöklete alatt választmányi ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: Dömötör Pál, Gräff Nikáz, id. Frankl István, Kozma László, id. Mihályi János, Sándor Bela, Szemző Gyula választmányi tagok, dr. Grüner Samu ügyész, Buday Gerő pénztáros, Costa János másodtitkár és Roediger Lajos titkár. — Az ülés tárgyalás alá vette Dudas Gyula dr. indítványát „a bácskai múzeum-egylet“ alapítása tárgyában. Miután a történelmi társulat múlt évi közgyűlésén e felett már határozott, az indítvány mint tárgyalásra alkalmatlan, felrejtetett. Az ülés 12 új pártoló tagot vett fel, köztük: Horthy Istvánné, Tarczay Dezsőné és Roediger Lajosné urasszonyok. Vajha e nemes példát még igen sokan követnék. Végül kimondta a választmány, hogy minden irányban fokozott tevékenységet fog kifejtetni a társulat felvirágzására.

Megörült kereskedő. Buttervalter Antal zombori kereskedő, a kinek évek előtt a Kossuth Lajos utcában virágzó, nagy üzlete volt, kedden este a Wolf-féle tűzben megörült. A jelenlévők csak nagy nehezen tudták a dühöngőt megfékezni. A helyszínen nyomban megjelent rendőrség a szerencsétlent a városi közokrházba szállította.

Új vasut. Vármegyénk vasúthálózatának kiegészítésére új vasútvonal készül Zombor és O-Becse között, mely négy forgalomban levő vonalat fog összekötni. Ugyanis e vonal a magy. államvasutak Zombor állomásából indul ki s a Ferenc-csatornával párhuzamosan, egészen a Tiszáig halad. Kulánál átmetési a hegyes-feketehegy-palánkai vasutat, Verbász állomásnál pedig a magy. államvasutak budapest—zimonyi fővonalát s végül O-Becse csatlakozik a bács bodroghmegyei és az ó-becse—újvidéki vasutakhoz. A vonal kerekén 90 km. hosszú s természetesen egészen sík jellegű. Az építendő műtárgyak között két nagyobb hid fordul elő: a Ferenc-csatorna két áthidalása. Ezek közül az egyiket O-Szivac mellett 30 m., a másikat Turia közelében 35 m. nyúlással tervezik. Az állomások a következők lesznek: Zombor, Csonoplya, Kernyaja, Új-Szivac, O-Szivac, Cservenka, Kula, Új-Verbász, O-Verbász, Bács-Szent-Tamás, Turia, Bácsföldvári-Szállások és O-Becse. Az új vasut Bács-Bodrogh vármegyének gazdaságilag fejlett s termékeny vidékét ugyszólván a megye derekán szelne át s több népes községet a megye székhelyével egyenes összeköttetésbe fog hozni.

Méhészek és gazdák figyelmébe. Az „Országos Méhészeti Egyesület“ az egyesület tagjainak a következő kedvezményeket nyújtja: Ingyen, tehát minden díjazás vagy provízió nélkül értékesíti méz- és viasztermelvényeit (a múlt 1899. évben közel ezer métermáza eladását közvetítette); jó és igen olcsó méhkaptárakat és méhészeti eszközöket szerez; mindenféle méhészeti ügyekben felvilágosítással és szaktanácsal szolgál; méhészeti könyveket díjtalanul kölcsönöz és az egyesületnek havonta megjelenő szakközlönyét ingyen és bérmentve megküldi. Mindezt az egyesületi tagok csupán évi 4 korona tagsági díjat fizetnek. Belépési nyilatkozatok az egyesület elnökségéhez, Budapest IX. „Köztelek“ címzendők.

Ez az ajánlat tetszett Schmitt Jaksonnak. Legalább így nem kell ideáljától megvárni, de elvenni sem lesz kénytelen, míg az utazás alatt ezer alkalma nyílik az imádtott nőt kiismerni.

Utközben azonban folyton udvarolt a leánynak és belenyugodott, hogy mint nejt, mutassa be az utazó közönségnek, sőt a hajó vendégeknyvébe is, mint házastársak, lettek bejegyezve.

Alig hogy New-Yorkban megérkeztek, a 15 évi agglégényi élet után sóvárgó hősünk idézet kapott a bíróság előtt való megjelenésre.

A leány előadta panaszát, hogy őt egész utazásuk ideje alatt azzal, hogy folyton vele foglalkozott, sőt mint nejt bemutatá, annyira kompromittálta, hogy jövője ezzel tönkre van téve; követeli tehát, hogy nőül vegye, mert a közönségben amugyis azt a hitet kelté, hogy házastársak.

De miként lehetséges, kérde a fiatal ember, hogy egy idegen nő, ki csak átutazóban van, a helyi törvények védelmét vegye igénybe, holott a házassági ígéret elbírálására alkotott törvények határozottan csak new-yorki hőlgyekről tesznek említést?

— Téved, ha azt hiszi, hogy én idegen vagyok, sőt itt, New-Yorkban születtem.

— Ezzel a creol-arecal?

— Arcom csak creol színre van festve.

— Oh én vak, hogy ezt észre nem vettem!

— Az ön vakasága bizonyítja, hogy kiváló férjnek ígérkezik. —

Egy hó mulva, a hódító szép Miss Emma, mint Schmitt Jakson new-yorki bankár neje, jelent meg a hőlgy casinóban, a hol a fogadást nyerők gunyos mosoly kíséretében seperték be a nyeremény összeget.

Legjobban nevetett azonban a bolíviai nagymama, akinek az arca később szintén fehérré vált s a ki ezen vállalatnál a törzsrésztvényes lévén, a nyereményből az oroszlan részt kivette.

Ilyen leleményesek az amerikai nők a férjfogsásban!

Ha azonban a női emancipáció nálunk is eléri a fejlődés azt a fokát, miként túl az Océanon, ki tudja, nem lesznek-e a mi hőlgyeink még leleményesebbek?

Sertésvész. Városunkba nem régen Szatmárról egy szállítmány sertés érkezett a vonaton. A felvilvuzgát a szállítmányt gyanusnak találván, azt megfigyelés alá vette és a rendőrség városunkra a vesztegzárt rendelte el. A mint értesülünk, az érkezett sertésszállítmánynál még nem merültek fel oly jelenségek, a melyből a sertések betegsége megállapítható lenne. Azért remény van arra, hogy a városunkra kimondott zárlat a legközelebbi vásárig fel lesz oldva.

Sikkasztás. Bulkeszről írják lapunknak: Plachtinszky Pál 4000 frttal tartozott a bulkeszi népbanknak; fizetni azonban nem fizetett, a miért is beperelték. De még akkor sem fizetett, hát lefoglalták összes ingóságait. Nagy volt az ámulat, midőn árverésre került a dolog és a lefoglalt dolgokból 50 métermáza buza és 2 disznó hiányzott. Sikkasztás miatt bűnpört indítottak ellene. Az újvidéki kir. törvényszék 3 havi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte.

Béke Kis-Hegyesen. Egy hosszú és áldatlan harc végződött be a héten Kis-Hegyesen, mely a közönségnek belelétét majdnem teljesen feldulta, működését megbénította. Ugyanis Gergely János és társai — részben nyíltan szereplők, részben olyanok, a kik titokban mások által működtek — elkeseredett, meg nem engedett fegyverekkel irtó háborút indítottak Cziráky József Kis-Hegyes községének nagyrédmű, köztisztelőben álló jegyzője ellen. A képviselőtestületi üléseken a rágalmaknak és vádaknak egész özönét szórták a jegyző ellen, majd följelentéseket tettek ellene, a melyek a szigorú vizsgálat után eredménytelenül végződtek. Még ez sem volt elég. Hirtapilag kezdtek támadni. Ezen nyilvános rosszakaratu támadások és rágalmak miatt Cziráky József sajtópört indított a madói ellen a szegedi sajtóbírósnál és a tárgyalás e hó 16-ára volt kitűzve. Cziráky Józsefnek ezen offensiv fellépése ugylszlik, megfémeltette elleneit, mert azok, illetve a rágalmazó cikkek szerzője, Gergely János a lapunk mult számának nyíltterében közzétett nyilatkozatában, összes rágalmait és vádjait visszavonva, Cziráky Józseffel bocsánatot kért. E nyilatkozatra a nemes lelkű jegyző a szegedi kir. törvényszéknél folyamatban levő és végtárgyalásra érett sajtópörtét visszavonta. Reméljük, hogy ezzel az áldatlan harc végleg befejezést nyert.

Halalozás. Vettük a következő gyászjelentést: Fajdalomtelt szívvel tudatjuk a magunk és a rokonság nevében szeretett édes atyánknak, illetve testvérnek, nagyapának, apósnak dr. Lemberger Henrik orvosnak, folyó hó 16-án esti 6 órakor, hosszú szenvedés után életének 87-ik évében bekövetkezett elhunytát. Drága halottunk hűlt tetemei folyó hó 18-án délután 1/3 óra körül fognak a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra kísértetni. Baján, 1900. évi február hó 17-én. Legyen áldott emléke! Gyermekai: dr. Lengyel Rezső, Lemberger Viktor, Lemberger Ernő, öz. Ausch Frigyesné Lemberger Emma, öz. dr. Berliner Gusztávné Lemberger Sara, Siern Samués Lemberger Rachel, dr. Lemberger Armin, Guttman Benedekné Lemberger Flóra. Menyei: dr. Lengyel Rezsőné Kállai Gizella, Lemberger Viktorné Lemberger Rozsa, Lemberger Ernőné Strausz Irma, dr. Lemberger Arminné Berger Berta. Testvérei: öz. Friesenhausen Lázárné Lemberger Katalin, Lemberger Ignac és neje Engel Lujza. Unokái: Berliner Arthur, Dembitz Gyuláné Berliner Ilona és férje Dembitz Gyula, Lengyel József, Lemberger Richárd, Ottó és Gusztav, Lemberger Andor és Ilonka, Siern József, Guttman Antal, Lili és Teréz, Lemberger Gyuri és Imre. Vejei: Stern Samu és Guttman Benedek.

A rendezetlen telekkönyvek. Mosorinból írja levelezők: Etinszki János mosorini lakos még 1874-ben cseréjgyeletet kötött Csuresics Simonnal. Az előbbi házat adta, az utóbbi 2 láné földet és 150 frtot cserébe. A telekkönyvek oly rendezetlenek voltak, hogy ezt a cseréjgyeletet nem lehetett kivenni belőle. Etinszki rossz anyagi viszonyok köze jutott és egy kis csalafintaságra használta fel a telekkönyvek rendezetlenségét. Azt a házat, melyet 1874-ben Csuresics Simonnak cserébe adott a kapott ellenszolgáltatások fejében, eladta Tibics Gábor mosorini lakosnak, a kinek semmi tudomása sem volt arról, hogy a ház, melyet Etinszkitől megvett, tulajdonképp Csuresics Simoné. De a törvényszék nemcsak Etinszki Jánost, hanem Tibics Gábort is vád alá helyezte. A csütörtöki végtárgyaláson Etinszki Jánost 4 havi fogházra ítélték közokirathamisítás miatt, Tibics Gábort pedig, a kit dr. Vucsetics Illés védett, felmentették. Tibics felmentésében az ügyész is megnyugodott, míg Etinszki terhére felebbezett.

A kisgazdák és munkások kioktatása. A földművelésügyi miniszter arra való tekintettel, hogy az 1900. év kezdetével egyfelől a kötelező korona-érték-számítás lépett életbe, másfelől a budapesti tőzsde taná csa azt a határozatot hozta, hogy a tőzsdei hivatalos árfolyam-jegyzésekben a gabonára nézve eddig érvényben volt 100 kg-os súlyegység helyett 50 kg-os súlyegység jegyeztessek, s attól az óhajtól vezéreltetve, hogy ezek az intézkedések az alacsonyabb értelmi színvonalon álló kisgazdák és munkások netáni károsodásának lehető elkerülésével fogadtassanak be a gyakorlati élet által, bizalmasan fölhívta a törvényhatóságot, hogy különösen a falusi nép gyakorlati kioktatása útján — esetleg a községi tanítók és más értelmesebb egyéniségek önkéntes közreműködésének igénybevétele is — odahasson, hogy e két intézkedés mibenlétére s a gazdasági termények stb. adásvétele szempontjából való számbavételére a földművelő néposztály minél behatóbban figyelmeztessék.

Magyar kritika. Ezen Benedek Elek szerkesztésében megjelenő kritika hazánkban az egyedüli folyóirat. Vezércikkeiben rendszeren fontos irodalmi vagy művészeti eseményekkel foglalkozik. Cikkeit jónévtű írók és tudósok írják. Előfizetési ára egész évre 10 korona, mely a kiadóhivatalba (Budapest, VI., Szondy-utca 94.) küldendő. Most jelent meg a harmadik évfolyam 10 ik száma a következő érdekes tartalommal: Beöthy Zolt: Roboz Andor. Egy magyar színész: Hevesi Sándor. Tóth B., Vasárnapok: Kájan Kelemen. Gaal, Hun és magyar mondák: b. j. Bosnyákország a trónörökös könyvében: Szokolay Kornél. Geréb, A rómaiak története: Schmidt József. Wagner, A medvebőrös: Kereszty István. Barta, Magyar gyűjteményes vállalatok jegyzéke. Válasz Zolt-vány I. észrevételeire: Heinrich K. Irodalmi hírek. Folyóiratok. Megjelent könyvek.

Színészet Jankovácon. Tolnay Gyula szü-igazgató jól szervezett társulatával hosszabb idő óta Jankovácon tart előadásokat, még pedig a közönség általános meglegedésére. A műsor kezdettől fogva változatos s onnét magyarázható ki azon, Jankovácon ritkán észlelhető jelenség, hogy színészeink naponta telt ház előtt játszanak. Hiszlik, hogy Tháliának e papjait és papnőit Bács-Almásón is, a hova tőlünk menni fognak, szívesen látja a közönség ama része, mely a művészet ez ága iránt érdeklődést szokott tanusítani.

Utazási ösztöndíjak a párisi kiállításra.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara fölhívja az érdekeltek figyelmét a kereskedelemügyi miniszter leiratára, mely szerint a hazai termelés színvonalának emelése szempontjából kívánatosnak tartja, hogy fiatal iparosok a külsőben álló párisi kiállítást ismereteik gyarapítása és izlésük fejlesztése céljából minél számosabban megtekinthessék, amit a maga részéről utazási ösztöndíjak alapításával szándékozik előmozdítani és nincs kétsége az iránt, hogy a kamara — áthatva a jelzett cél fontosságától — nem mulasztja el azt erejéhez mért támogatással szintén előmozdítani. Másfelől azonban a segélylyel kijutni kívánók számának apaszását tartaná a miniszter célszerűnek, ami az által volna elérhető, ha a párisi kiállításon folyamatban levő installacionális munkálatoknál kellően képezett és megbízható iparosok nyernének alkalmazást és kellő díjazás mellett maguk keresnék meg tanulmányozásaik költségeit. Tekintettel arra, hogy Mahunka Imre és Thék Endre műbutorasztalosek, Steinschneider Jakab berendezési vállalkozó, Gelb M. és fia kárpitos és diszító, az építő és dekoratív szobrászmunkálatokat végző Langer Ignác, az installacionális szobrászmunkákat végző Oppenheimer I., a retrospektív pavillon diszítésén dolgozó Glaser János, valamint ennek diszítvegezését végző Forgó és társa műintézete, a villamos berendezések egy részét készítő Ganz és társa cég, mint az installacionális munkálatokkal megbízott budapesti vállalkozók ezen munkálatoknál hazai erőket alkalmaznak, a miniszter felhívja a kamarát, szíveskedjék sürgősen utasítani az érdeklődő iparosokat, hogy esetleges alkalmaztatásuk iránt forduljanak közvetlenül a fősorolt vállalkozókhoz. Egyuttal fölhívja a miniszter a kamarát, tegyen hozzá sürgős jelentést, nem szándékozik-e a saját költségvetése keretében is tehetőséges iparosokat ösztöndíjjakkal az említett kiállításra kiküldeni s mily összeget kíván e célra fordítani. Ez utóbbi kérdésre vonatkozólag a szegedi kamara jelentést tett arról, hogy már mult évi októberi üléséből ép a kamara intézett fölterjesztést a miniszterhez, hogy a kerület iparosai és kereskedői számára párisi utazási ösztöndíjakat engedélyezzen, a maga részéről pedig a kamara elhatározta, hogy a kerületben ket iparos és egy kereskedő részére ad összesen három, egyenkint 240 koronás segélydíjat azon föltétel alatt, hogy a segélyezendők a párisi nemzetközi kiállítás tanulmányozásáról és illetőleg a szakmájukat érintő tapasztalatokról a kamarának jelentést tegyenek. E határozata értelmében tehát a kamara ezenel pályázatot hirdet a három, egyenkint 240 koronás utazási segélyre és felhívja azokat, kik e segélydíjakat elnyerni kívánják, hogy folyamodásaikat 1900. évi marcius hó 15-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez címezve be- küldjék.

A nátha ellen. Mindig aktuális a nátha elleni védekezés. Mert minden időben vannak náthas emberek. Egy német tudós egy új gyógyszert eszelt ki a nátha ellen, melyet a következőkben írja le: A náthás ember öntőn kevés gabonapálínkat a tenyerébe és azt szívja föl az orrába. Eleinte égetni fogja az orrát, de aztan beáll abban a jötekonny szárazság. Ha a nátha tünetei: izgékonyaság az orrban, túszentesi inger, nedvesség áll be, akkor ismételni kell a fölszívást. Harmadszori próbalkozás után okvetlenül elmarad a nátha.

A „Vasárnapi Ujság“ február 18-iki száma 34 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Beöthy Zolt“ (arcképpel). — „A Kisfaludy-társaság új tagjai“ (Benedek Elek és Riedl Frigyes arcképpel). — Költemények: „Achilleon“ Hegedüs Istvántól; „A Tiszánál“ Szaboleska Mihálytól. — „Horváth Boldizsár naplója.“ — „A vegytan az utolsó század alatt.“ — „Budapest a föld felett és föld alatt“ (képekkel). — Regénytár: „A számarrend története.“ Elbeszélés. Irta Jókai Mór (Goró Lajos rajzaival). — „Vasárolt szívek.“ Regény. Irta Máriaffi Dávid (Goró Lajos rajzaival). — „A szkupstina“ (arcképekkel a szerb országgyűléséről). — „A délafrikai harcútról“ (képekkel). — „Az angol katona.“ — „Henrik porosz herceg“ (arcképpel). — „Magyar iparművészeti tárgyak“ (képekkel a magyar iparművészeti társulat legutóbbi kiállításáról). — „A Kisfaludy-társaság nagygyűlése.“ — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtá-lány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságokkal“ együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 80 fillér.

A csipős nyelvű borfi. Egy vidéki fogadóban történt a következő mulatságos eset: Két uri ember türelmetlenül kiabált a pincér után, hogy adja fel a kabátjukat. Előbbök ugrott erre a borfi, ki olyan parányi emberke, hogy alig látszik ki a földből s készségesen vállalkozott a kabátok feladására.

— Ugyan mit akarsz te többsincs! rivallt rá az urak egyike. — Hiszen a térdemig sem érsz.

— Bocsánat — jegyezte meg udvariasan a kis borfi — már nagyobb urakra is föladtam a kabátjukat.

ay Gyula szu-
szabb idő óta
ig a közönség
ttól fogva vál-
ankováción rit-
k naponta telt
nk menni fog-
e, mely a mű-
anusitani.

Kiállításra.
hívja az érde-
szter leiratára,
ának emelése
fiatal iparosok
eik gyarapítása
nosabban meg-
ási ösztöndíjak
nincs kétsége
elzett cél fon-
ez mért támo-
azonban a se-
ását tartaná a
elérhető, ha a
acionális mun-
ható iparosok
mellett maguk
it. Tekintettel
dre műbutor-
ési vállalkozó,
tő és dekoratív
e, az installá-
heimer I., a
Glaser János,
orgó és társa
részt készítő
munkálatokkal
kalkulációknál ha-
nya a kamarát,
dó iparosokat,
rduljanak köz-
attal felhívja a
jelentést, nem
teben is tehet-
ett kiállításra
fordítani. Ez
mára jelentést
tíleésből ép a
ríhez, hogy a
parisi utazási
szerül pedig a
iparos és egy
egyenkint 240
gy a segélye-
lmányozásáról
latokról a ka-
ta értelmében
det a három,
e és felhívja
jak, hogy fo-
ig a szegedi
címezve be-

a nátha elleni
has emberek.
lt ki a nátha
náthas ember
es azt szívja
at, de azután
nátha tünetei:
nedvesség all
madzsi pró-

18-iki száma
jelent meg:
aludy-társaság
s areképevel).
Istvántól; „A
náth Boldizsár
ad alatt.” —
képekkel). —
beszélés. Irta
arolt szívek.”
rajzaival). —
zaggyületről).
„Az angol
rekeppel). —
el a magyar
aról). — „A
dalom és mű-
atek. Kepta-
A Vasárnapi
Politikai Uj-
a Franklin-
er. Egyetem-
Neplap”, a
lévre 2 kor.

deki fogadó-
tét uri ember
adja fel a
lyan parányi
készteségen

vallt rá az
sz.
asau a kis
kabátjukat.

deki fogadó-
tét uri ember
adja fel a
lyan parányi
készteségen

vallt rá az
sz.
asau a kis
kabátjukat.

vallt rá az
sz.
asau a kis
kabátjukat.

vallt rá az
sz.
asau a kis
kabátjukat.

Takarékos pékinas. Szedélyi Péter zombori pékmester fiatal inasa igen szép tanulását adta takarékosági hajlamainak. Gazdája már hosszabb idő óta mindig őt bízta meg vásárlóinál künlevő követeléseinek beszedésével. A mai pénztelen világban a mesternek eleinte nem is tűnt fel, hogy inasa rendszeresen pénz nélkül jött haza azon kijelentéssel: „hogy nincs pénz, majd máskor fizetnek, tessék várni.” Az idő mult és a mester türelmetlenkedni kezdett és maga vette kezébe künlevő követeléseinek behajtását. Csakhamar azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy az ő megbízottja rutul visszaélt bizalmával, mert a pénzt beszedte a vásárlóktól, de neki nem adta át. A hűtlen inas ellen a rendőrségnél panaszt tett, a mely az inast vallatára fogta. Hosszas huza-vona után töredelmes vallomást tett, de azt kereken tagadta, hogy az általa beszedett pénzt elköltötte volna. Azt mondogatta, hogy nem tudja, hová lett a pénz. Megmótoztatván, kebeleében elrejtve egy postatakarékpénztári könyvecskét találtak nála 84 korona betéttel. Ekkor bevallotta, hogy a beszedett pénzt a postatakarékpénztárba helyezte el. Gazdája visszakapván pénzét, az inas könyörgésére ellátott panaszától és megbocsátást neki. Az inas azonban nem tért hozzá vissza, hanem megszökött és most körözik.

Harc fatolvajokkal. Apatinból írja tudósítónk: Szabó Ádám és Józits Nándor prigl.-szentiváni lakosok folyó hó 18-án reggel az apatini batarban levő „Bildstücker” nevű erdőbe mentek, hogy onnét akácfákat elemeljének, azonban Horák József kincstári segédőrált tettenérettek. Horák felszólította őket nevík bemondására, mit nevezettek megtagadtak s a segédőrt bántalmazta Szabó s dulakodás közben a vizes árokba kerültek. Józits látván, hogy társa a vesztés fél, segítségére akart sietni. A segédőrt látván fenyegetett helyzetét, hátrált 3 lépésre s az épp fejszével reá támadni akaró Szabót combon lötte, ki összerogyott. Szabó nehezen hazavánszorgott s életveszélyesen fekszik; a segédőráz esetről nyomban jelentést tett.

Kirabot végrehajtó. Uj Futtak községben vakmerő módon rabolták ki Galamb Ferenc községi végrehajtót. Kiküldetéséről tért haza a végrehajtó, a mikor a falu utcájában hirtelen körülvette három legény. Az egyik a torkát ragadta meg, a másik kettő pedig a zsebét kutatta ki. A végrehajtó még az nap jelentést tett a hatóságnak és a csendőrség kére is kerítette a rablókat, névszerint Kavrilovity György, Corni Antal és Pesits Domonkos személyében. A három legényt bekísérték az újvidéki törvényszékhez.

Gondatlanságból haláleset. Folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor Egertz János prigl.-szentiváni lakosnak 2 éves Magdolna nevű leánykája a konyhában álló sajtárban, anyját utánozva, mosogatott; e közben az anyának az udvarban valami dolga akadván, ott bagyta a mosást és kiment. Visszatérve, leánykáját a dézsában fejfel lefelé s már megfulladva találta. A szegény anya most az örülettel küzd, nevetlegve magát okozza szeretett gyermekének szerencsétlen haláláért.

Menet-rend.

(1899. évi október hó 1-től.)

Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerinti Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. Szabadka felé indulás: Reggel 6 óra 46 percek személyvonat, déli 11 óra 54 percek személyvonat és esti 8 óra 35 percek vegyesvonat.
2. Szabadka felől érkezés: Reggeli 6 óra 45 percek vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 percek személyvonat és esti 8 óra 34 percek személyvonat.
3. Gombos felé indulás: Reggeli 6 óra 55 percek vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 percek személyvonat és esti 8 óra 41 percek személyvonat.
4. Gombos felől érkezés: Reggeli 6 óra 39 percek személyvonat, déli 11 óra 47 percek személyvonat és esti 8 óra 25 percek vegyesvonat.
5. Baja felé indulás: Reggeli 7 óra 5 percek személyvonat, délutáni 4 óra 5 percek vegyesvonat.
6. Baja felől érkezés: Reggeli 6 óra 25 percek vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 percek személyvonat.
7. Újvidék felé indulás: Hajnali 2 óra 55 percek vegyesvonat, reggeli 7 órakor személyvonat, délutáni 3 óra 51 percek személyvonat.
8. Újvidék felől érkezés: Reggeli 6 óra 30 percek személyvonat, déli 11 óra 30 percek személyvonat, esti 7 óra 17 percek vegyesvonat.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó kőrifsa.

Bognár és asztalos szerszámfára alkalmas, mult évi s idej vágásu nagyobb mennyiségű vastag

kőrifsa
a **rasztinai pusztán** (gákovai vasuti állomás mellett) eladó. 2-1

12. szám.
b. s. p. 1900.

Hirdetmény.

A bezdáni ipartestületi betegsegélyző pénztár 1900. évi március hó 4. napján délután 3 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében tartja IV-ik évi rendes közgyűlést.

- Tárgysorozat:**
1. Igazgatói jelentés a mult forgalmi évről.
 2. Az 1899. évi zárszámadás fölötti határozathozatal és a felmentvény megadása, ugy a vagyon-mérleg és a statisztika bemutatása.
 3. Az 1900. évi költségvetés megállapítása.
 4. A nem biztosított munkaadók csoportjából az igazgatóságba 1 rendes és 1 póttag, ugyszintén a biztosításra kötelezettek csoportjából 3 rendes és 2 póttag megválasztása.
 5. A felügyelő-bizottságba a biztosításra kötelezettek csoportjából 2 rendes és 2 póttag választása.
 6. A választott bíróságba a biztosításra kötelezettek csoportjából 4 rendes és 2 póttag, a nem biztosított munkaadók csoportjából pedig 2 rendes és 1 póttag megválasztása.

Figyelmeztetés. Ha a közgyűlés a fentirt napon a megjelenők számának elégtelensége miatt nem volna megtartható, ugy az újabb közgyűlés, minden megbívó kibocsajtása nélkül, 1900. évi március hó 8-ik napjának esti 7 órájaker tartatik meg a jelzett helyen, mely alkalommal nem tekintve a tagok számát, határozatképes lesz.

Kelt Bezdánban, 1900. évi február hó 16-án.
Az igazgatóság.

RÁCZ GYÖRGY

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében
KULÁN

leszállított áron kapható:

Fajtisztán telepített szokványoszerű és peronosporamentes amerikai és európai szőlővessző. Gyökeres fás és sima zöldoltvány Rip. Portalis (Gloire de Montpelier) és Rupestris Molticola alanyon 16 jó bor fajban és 40 muskotály és csemege fajban.

A kertészeti osztályban:

Igen szép **gyümölcsfák**, körte és alma **vadoncok**. Gyönyörű **utszéli fak**. A legjobb és **legellentállóbb** élősovány

Maclura aurentiaca,
azután **Gleditsia**, végre rózsafák, cserjék stb. Kívánatra árjegyzéket küld az

10-4 **Intézőség.**

HIRDETMÉNY.

Nicolics született Sztrilich Mariska tulajdonát képező s a zombor-bezdáni ut mellett (Mihajlovits szállás átellenében) fekvő szállás, a hozzá tartozó földdel együtt, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást Nicolics György Zomborban és Nicolics Aurél Tovarisorván adhat.

270. szám.
kig. 1900.

Pályázat.

Járáshoz tartozó Kulpin községben leköszönés folytán üresedésbe jött 400 korona évi fizetéssel jávaldalmazott adóvégrehajtói állára ezenel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtoókat, hogy kérvényeiket hozzám **folyó évi február hó végéig** nyújtsák be.

Később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogok.
Magyar és szerb nyelvet beszélők előnyben részesülnek.
Újvidék, 1900. évi február hó 14-én.
Michailovits,
főszolgabíró.

124. szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bécsi kereskedelmi és kir. járásbíróság 1899. évi I. 3602/3. számú végzése következtében dr. Pallester Pál bécsi ügyvéd által képviselt Dolezsál Anna bécsi cég javára Angeli Miklós és neje csoponyiai lakosok ellen 827 kor. 94 fil és járuléka erejéig 1900. évi január hó 10-én foganato-itott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1430 koronára becsült szárazmalom berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. évi V. 2629/2. számú végzése tolytán 827 kor. 94 fil. tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 19 ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 93 kor. 93 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csoponyán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1900-ik évi március hó 5-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kítűzetik és ahhoz a venni szándékoók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Zomborban, 1900. évi február hó 18-án.
Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

12494. sz.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gailó István dautovai lakos végrehajtatónak Csernus Mihály végrehajtást szenvedő elleni 70 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén levő, Nemes-Militicsen fekvő, a nemes-militicsi 30. számú betétben Csernus Mihály (nős Kanyó Eszterrel) tulajdonául bej-gyezett A. I. 1-3. sor, 5444, 5445, és 5446 hr. sz. jószágtestre 211 frtban ezenel megállapított kikiáltási áron elrendeltek azzal, hogy az arra C. 5. sorsz. a. öv. Csernus Ferencné szül. Kanyó Emerencia javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog nem érintetik, ha azért 110 frt ígért tétetik; elrendeltek továbbá az ugyanott A. I. 1. foglalt 182/2. hr sz 1 hold 123 □ öles szántóra 468 frt kikiáltási áron, ugyanazon haszonélvezeti jog sérelme nélkül, ha azért az összeg erejéig ígért tétetik; végül az ugyanott A. I. 3 sorsz. a. foglalt 1349. hr. sz 549 □ öles kenderföldre 97 forint becsértékben, ugyanazon haszonélvezeti jog sérelme nélkül, ha azért 280 frt összeg erejéig ígért tétetik, ellenben ha az elsorolt ingatlanokra ez összeg erejéig ígért nem tétetnek, nyomban a haszonélvezeti jog fentartása nélkül is elárverezhető az 1900. évi március hó 13-ik napján délelőtti 10 órakor Nemes-Militics községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékoók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi december hó 16-án.
A zombori kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.
Radány Péter,
kir. tvrszéki bíró.

4499. sz.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A hódásghí kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ernst János végrehajtatónak Protits Mihály végrehajtást szenvedő elleni 876 frt 92 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghí kir. járásbíróság) területén levő, Bácsujfalu községben fekvő, a bácsujfalusi 623. sz. betétben A. I. 1-4. sor, 278., 279., 280 hr. szám alatt felvett 174. és 175. ó. i. sz. ház, beltelek és legelőilletménynek Protits Mihály nevéen álló felerészére 938 forintban ezenel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendel és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi március hó 3-ik napján délután 3 órakor Bácsujfalu községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékoók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át vagyis 93 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásghon, 1900. évi január hó 8-án.
A hódásghí kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Meghívás.

A zombori Export-gőzmalom részvénytársaság t. c. részvényesei az 1900. évi március hó 11-én délelőtt 9 órakor a vállalat iroda-helyiségében tartandó

VI. évi rendes közgyűlésre

meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésre 2 részvényesnek megválasztása.
2. Igazgatóság jelentése és a mérleg előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével. Felmentés megadása.
3. A nyereség hováfordítására vonatkozó határozat.
4. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.

Az igazgatóság.

Eladó bikák.

Bács-Szenttamáson eladó egy 1 éves és egy 3 éves simenthali bika, egy 2 éves bonyhádi bika és egy 5 éves simenthali tehén, mindannyi elsőrendű példány.

A 3 éves bika és 5 éves tehén a „Rátóti” uradalomból vétettek meg.

Közelebbi felvilágosítással szolgál **Ivanits Izidor** községi jegyző. 2-1

Hirdetmény.

Néh. Orovetz Mórné szül. Kórits Rozália örökösének megbízásából értesitem a t. közönséget, hogy a hagyatékot képező, Zomborban, a Felső külvárosban, a gákovai utcában fekvő lakóház, a VII. szelvényben fekvő 1041 □ öles szőlő, a Sikara pusztában fekvő 7 hold 376 □ öles szántó, a Nenadits pusztában fekvő 13 hold 1398 □ öles szántó és a Bilits-Obzir pusztában fekvő 9 hold 1424 □ öles szántó és legelő szabad kézből eladó, s hogy az érdeklődőknek a hivatalos órák alatt szívesen szolgálak felvilágosítással.

Koczár Zsigmond,

2-2

kir. közjegyző.

Eperfa eladás.

A csantavéri községi faiskolából igen szép fiatal eperfák kaphatók, darabonként 30 fillérjével.

3-1

Elüljáróság.

Bolt eladás.

B.-Monostorszegh községében egy **fűszer- és vaskereskedés** haláleset miatt kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó.

Bővebb értesítést ad

Kellermann Henrik,

2-1

tulajdonos.

Hirdetmény.

O-Kanizsa község elöljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező **nagyvendéglő és népkerti vígadó folyó évi március hó 1-én délután 4 órakor** a község ház tanácstermében nyilvános szóbeli árverésen 1900. évi ápril hó 1-től 1903. évi ápril hó 1-ig terjedő 3 évi időtartamra a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár: 1200 korona.

Bánatpénz: készpénzben vagy elfogadható értékű papírban 120 korona, mely összeg bérlet által felévi bérösszegnek megfelelően lesz kiegészítendő.

Versenyezni szándékozók a bérletre vonatkozó feltételeket az árverés napjára a község elöljáróságánál megtekinthetik.

A jogügylet a község képviselőtestületének jóváhagyása után leendő érvényes.

O-Kanizsán, 1900. évi február hó 13-án.

Huszágh István s. k., Popovits György s. k.,
községi jegyző. 3-3 községi bír.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfejek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

Itt megrendelhetők:
Hírlapok
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Névtáblák.
Körlevelek.
Táncvigalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

Eladó gyümölcsös.

A budapest-zimonyi vasút Halas állomása közelében levő Pirtó megállóhelytől 200 méter távolságra keletre egy 1897. évi március hó 16-19. napjain ültetett 4¹/₂ kat. hold területű **gyümölcsös** (melyben 2 szobás lakás a hozzátartozó melléképületek, kuton kívül 1100 szál szőlő, 1466 különféle fajú gyümölcsfák között 470 termőre ment Törökbalint-alma is van ültetve) kedvező feltételek mellett négyszögölenként hatvan (60) krajcár tartott árban eladó. 3-2

Bővebb értesítés nyerhető **Kovács Imre** nyug. tanító urnál **Halason.**

Galamb eladás.

Kitünő fajú, versenyen résztvevő **postagalambok** darabonként 1 forintért kaphatók Bács-Gyurgyevón **Sesztay Emilnél.** 2-1

Eladó szőlők.

Zomborban, a vasuti állomás mellett és a kálvária mellett fekvő **2 Gallé-féle szőlő** azonnal eladó.

Bővebb értesítést ad **dr. Gaal István** ügyvéd **Zomborban.** 2-2

Meghívó.

A zombori első gőzmalom- és fürdő-részvénytársaság március hó 11-én délelőtt fél 10 órakor tartja a gőzmalom helyiségeiben ez idejéig tartó rendes közgyűlést, melyre a részvényesek ezennel tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök és jegyző megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség hováfordítása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása.
5. Az alapszabályok néhány szakaszának módosítása.
6. Netáni indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal írásban benyújtandók.
7. Jegyzőkönyv hitelesítés megválasztása.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a közgyűlés napjára az intézet pénztáránál letéteményezni.

A zombori első gőzmalom- és fürdő-részvénytársaság 1899. évi zárszámadása.

Vagyon.	M é r l e g.	Teher.	
Ingtalanok: telek, maloméptület, lakóházak	56686 88	Részvénytőke	120000 —
Gépek és felszerelések	84565 35	Tartalékalap	5281 50
Buza- és őrlemény-készlet	70493 65	Külön tartalékalap	1565 89
Anyagkészlet: szén, zsákok, olaj stb.	6208 —	Biztosítékok	377 50
Váltókövetelések	3547 44	Fel nem vett osztalékok	112 —
Könyvkövetelések	57233 50	Hitelezők	152812 34
Előlegek	500 —	Egyenleg	3451 82
Készpénzkészlet	2144 56		
Átmeneti vagyon: előre fizetett biztosítási díjak és kamatok	2221 67		
	283601 05		283601 05

Veszteség. Eredmény-kimutatás. Nyereség.

Biztosítási díjak	1018 35	Bruttó nyereség az őrleményeken	54236 11
Adó	1147 29		
Behajthatlan követelések	2105 98		
Üzem költségek: szén, olaj, zsákok, személyi járandóságok, fuvarozási költségek és kamatok	46512 67		
Egyenleg: nyereség	3451 82		
	54236 11		54236 11

Loschitz Ferenc,
könyvelő.

Belt F.,
vezérigazgató.

Az igazgatóság:

Bárany Zsigmond, Bittermann Nándor, ifj. Bosnyák József, Hameder Károly, Schlieszer Sándor, Veszelovszky Ferenc.
Jelen mérleget és eredmény-kimutatást megvizsgáltuk és azt a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván, helyesnek és azokkal megegyezőnek találtuk.

Zombor, 1900. évi február hó 18-án.

Zomborcsevit György,
felügyelő-bizottsági tag.

Dr. Bruck Ármán,
felügyelő-bizottsági elnök.

Dr. Donozlovits Vilmos,
felügyelő-bizottsági tag.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.